

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรมของชุมชนบ้านจิวเหนือ ตำบลบ้านสา
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ชื่อผู้เขียน นางสาวเพลินพิศ เครือบุญ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูทวงศ์ ภูณชลาบุตร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา รุ่งวิสัย	กรรมการ
อาจารย์ ดร. สมชาย เตียวกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของชุมชนบ้านจิวเหนือ ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา คือ 1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านจิวเหนือ 2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบด้านการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของชุมชนบ้านจิวเหนือ 3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังทางสังคม บรรทัดฐาน และความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านจิวเหนือ

ประชากรตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มี 350 คน ข้อมูลในการศึกษาในเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางวัฒนธรรม และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของบ้านจิวเหนือ ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการศึกษามีดังนี้คือ

1. เนื่องจากในหมู่บ้านอุดมสมบูรณ์ไปด้วย หิน ดิน ทราย ดังนั้น ประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้นำเอาทรัพยากรดังกล่าวมาทำพระพุทธรูป ครกหิน เครื่องปั้นดินเผา เพื่อขายให้นักท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้ได้นำมาพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของบ้านจิวเหนือ

ปัจจัยอื่นๆ ที่นำมาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐบาลและเอกชน เช่น การวางแผนกิจกรรมการร่วมมือและการให้การสนับสนุนทางด้านต่างๆ แก่ชุมชน ผลของการศึกษา จึงแสดงให้เห็นถึงว่าการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ เช่น หิน ดิน ทราย ขึ้นอยู่กับความต้องการผลิตภัณฑ์ของนักท่องเที่ยว ดังนั้นทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตจำเป็นต้องนำมาจากท้องถิ่นอื่น ดังนั้นสรุปได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำเป็นต้องสร้างความสำนึกของประชากรในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นจุดเริ่มต้น

2. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ข้อมูลข่าวสารและการมีกิจกรรมในชุมชน มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับความรู้ในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวและความรู้มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับทัศนคติในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทัศนคติในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจและนำมาสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3. ความคาดหวังทางสังคมมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับบรรทัดฐานการมีส่วนร่วมในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังพบว่าบรรทัดฐานส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและนำมาสู่การมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Independent Study Title	Cultural, Environment and Development of Cultural Tourism Ban Ngio Nuea Community Tambon Ban Sang, Amphoe Mueang, Changwat Phayao		
Author	Miss Plernpis Krueboon		
M.A	Man and Environment Management		
Examining Committee	Asst. Prof. Putchong Kuntolbutra	Chairman	
	Asst. Prof. Ladda Rungvisai	Member	
	Lect. Dr. Somchai Teaukul	Member	

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the relationship among social structure, culture, environment and the development of cultural tourism of Ban Ngio Nuea community. 2) to study the relationship among individual factors, knowledge, intention and community participation on cultural tourism of Ban Naio Nuea community. 3) to study the relationship among social expectation, individual norms, intention and community participation in cultural tourism of Ban Ngio Nuea.

Three hundred fifty populations of Ban Ngio Nuea were randomly selected as subjects.

Quantitative data were collected by using questionnaires. Statistical analyses were conducted to find the relationships among variables as mentioned above. The qualitative data of physical, socio-cultural factors and the development of cultural tourism of Ban Ngio Nueo were collected through indepth interview .

The results of the study were summarized as follows.

1) According to the plentiful of natural resources such as stone, clay and sand the population in this community earned their living by sculpturing Buddha image, stone grinder and porcelain. Other factors led to the development of cultural tourism were supports from the government and private sectors in planning, cooperative activities and others for the community.

The results of the study also indicated that reduction of natural resources such as stone, clay and sand depends on the demand of tourists. Therefore, awareness in natural resource conservation should be concerned.

2) Individual factors such as occupation, income, time of living in the community, information and community activities were lowly positive related to the knowledge in cultural tourism. Knowledge was moderately positive related to the attitude in cultural tourism and the attitude in cultural tourism was positively related to the participation of cultural tourism

3) The social expectation was lowly positive related to the individual norms. Also, the individual norms was positively related to the intention and finally led to the community participation in cultural tourism.